

KAKO JE ETWINNING VPLIVAL NA MOJE DELO ALI VSE, KAR NUDI EVROPSKI PORTAL ZA MEDNARODNO SODELOVANJE / Darja Smole, profesorica /

OŠ Rudolfa Maistra, Šentilj

UVOD

Iniciativa Evropske komisije, imenovana eTwinning, je luč sveta uzrla leta 2005. Njen glavni cilj je bil evropskim šolam ponuditi varno spletno orodje, s pomočjo katerega bi lahko evropske šole sodelovale pri skupni uporabi sodobne informacijsko-komunikacijske tehnologije. V prihajajočem letu bo akcija praznovala 10 let, snovalci pa jo lahko označijo kot zgodbo o uspehu, ki se je pisala vse od njene ustanovitve. Konec oktobra 2014 je bilo na portalu eTwinning, ki je glavno delovno mesto vseh sodelujočih, registriranih 269.634 učiteljev, vključenih v 36.073 projektov, v katerih sodeluje 128.370 različnih evropskih šol. Sama sem prvič na ta strežnik zašla pred štirimi leti in od takrat doživela veliko obogatitev svojega dela. Zaposlena sem na osnovni šoli, kjer šestnajsto leto zapored poučujem angleščino. Poleg možnosti profesionalnega razvoja sem v dejavnostih v okviru mednarodnega sodelovanja našla tudi izjemno priložnost za osebno rast. Kako so te izkušnje širile moje obzorje in obzorje naših učencev, lahko preberete v tem članku.

SODELOVALNI PROJEKTI

Kako začeti? Preprosto in za slovenske razmere zelo dobrodošlo – brez odvečne birokracije. V nekaj korakih se učitelj registrira s svojimi osnovnimi osebnimi podatki in izpolnitvijo podatkov o zaposlitvi oziroma delovnem mestu. Omeniti velja, da je portal varno internetno okolje, zato mora biti vsak eTwinning povezan s šolo, kar je preverjeno in potrjeno tudi na državni ravni. To opravijo nacionalne svetovalne službe, ki so vam v pomoč in podporo ves čas delovanja v vaši skupnosti. Delo se nadaljuje z iskanjem projektnih partnerjev v za to namenjenem iskalniku. Izbirate lahko med različnimi starostnimi skupinami učencev. Priključite se temi, ki vas zanima. Osebe, ki se prav tako

zanimajo za to področje, si na portalu pošljejo vabilo za stike. Ko imate osebo med svojimi stiki, lahko pristopite k projektu ali ustanovite lastnega. Za ustanovitev sta zmeraj potrebni (vsaj) dve šoli. Njuni nacionalni svetovalni službi v kratkem časovnem okviru izdajo odobritev projekta, h kateremu je nato lahko povabljen poljubno število partnerjev. Novost v letošnjem šolskem letu je možnost sodelovanja šol znotraj iste države.

V prvi projekt, *Our school system*, v katerem smo sodelovali z učenci naše šole, sem se vključila kot pridružena članica. V njem smo se vsi skupaj, tako učenci kot tudi jaz kot koordinatorica, naučili svojih prvih korakov v eTwinningu. Sodelovanje je usmerjala izkušena učiteljica iz Grčije, mi smo pa korak za korakom odkrivali možnosti, ki jih nudi portal. Dejavnosti sem izvajala s skupino učencev 7. razreda, ki so enkrat tedensko obiskovali dodatni pouk iz angleškega jezika. Pri načrtovanju dejavnosti je potrebno razmišljati medpredmetno. Težišče sodelovanja se mora nagibati k čim večjemu spodbujanju nastajanja skupnih izdelkov in ne samo k delitvi lastnih izdelkov z nalaganjem v spletno učilnico. Tovrstno delo učencev večinoma poteka v parih ali manjših skupinah, individualnega dela pa skoraj ni. Delovni jezik je bila v našem primeru angleščina, moč pa je najti tudi šole, ki sodelujejo v nekaterih drugih evropskih jezikih, med katerimi so v ospredju španščina, francoščina in nemščina. Poleg nadgradnje znanja tujega jezika učenci razvijajo spretnosti na že prej omenjenem področju informacijsko-komunikacijskih tehnologij, poglobljajo pa tudi poznavanje geografije, kulture in običajev različnih evropskih dežel. Hkrati podrobnejše spoznavajo svojo lastno kulturo in poglobljajo ozaveščenost o njenem pomenu. S svojimi prispevki jo širijo v Evropski uniji in s prejetjem znanja o drugih

kulturah postajajo močnejši člen le-te. Učenci se pri svojem delu srečajo z mnogimi različnostmi, značilnimi za evropsko družbeno okolje, s katerimi se nimajo priložnosti srečati v naši, slovenski, bolj ali manj monokulturni družbi. Predvsem v podeželskem okolju, v kakršnem živi večina učencev naše šole, je to enkratna priložnost spoznati raznovrstne različnosti in se jih naučiti sprejemati. Moje osebno mnenje je, da je v naši družbi na tem še kako potrebno delati. Mladi so tisti, ki se lažje naučijo zavračati predsodke, zato je mednarodno sodelovanje ena izmed priložnosti, kjer se tega lahko ves čas učijo. Komunikacija med učitelji za organizacijo dela poteka večinoma v spletni učilnici s sporočili ali v forumih in je zelo pregledna. Učenci lahko svoja sporočila drug drugemu obešajo tudi na tako imenovani zid svojih profilov ali pa stik preprosto vzpostavijo s klikom na gumb za klepetalnico in poklepetajo s prisotnimi člani. Tako učitelji kot tudi učenci v spletno učilnico vstopajo z uporabniškim imenom in geslom, ki ga učenci pridobijo pri vodji projekta. Sami se ne morejo vpisovati, s čimer se zagotavlja varno in nadzirano spletno okolje. Že v začetnih mesecih delovanja v svojem prvem eTwinning projektu sem od ene izmed vključenih učiteljic dobila vabilo za sodelovanje naše šole v mednarodnem projektu Comenius, o katerem bom več napisala v nadaljevanju.

Tudi v svoj drugi projekt, *European Cookbook*, sem se vključila kot pridružena članica. Enoletna izkušnja, ki sem jo imela za seboj v prejšnjem projektu, mi je pomagala, da sem imela boljšo predstavbo, kako bo delo v mednarodni skupnosti potekalo, s čimer mi je bilo posledično olajšano načrtovanje dejavnosti na ravni naše šole. Večina učencev, ki je bila vključena v prvi projekt, se je pridružila tudi novemu, pristopili pa so še novinci. Izvajanje dejavnosti smo razširili na delavnice

Sl. 3: Delavnica ob obisku partnerjev v Sloveniji, oktober 2013.

za nadarjene, postopoma pa sem posamezne naloge prenesla tudi v ure rednega pouka angleščine. V tistem šolskem letu je naša šola, kot že leta pred tem, sodelovala pri projektu Evropska vas. To je projekt, pri katerem se posamezni šoli dodeli določena evropska država, ki jo učenci raziskujejo z različnih vidikov. Proti koncu šolskega leta se vse sodelujoče šole udeležijo srečanja, na katerem predstavijo vse, kar so se naučili o dodeljeni državi. Tako smo povezali oba aktualna projekta – eTwinning in Evropska vas –, saj ju je združevala država Ciper, ki je bila soustanoviteljica eTwinning projekta in ciljna država za raziskovanje v projektu Evropska vas. Ciperska koordinatorica nas je usmerjala in nam svetovala za pripravo folklornega nastopa naših učencev na zaključnem srečanju projekta Evropska vas. Učinki mednarodnega sodelovanja so dosegali vedno širšo ciljno publiko.

V naslednjem šolskem letu sem se odločila, da se naša šola preizkusi v ustanovitvi lastnega projekta. Spletno okolje eTwinning in delovni postopek sem dovolj dobro poznala, da sem lahko pripravila načrt za projekt, *E-newspaper*, ki sem ga ustanovila skupaj s šolo iz Slovaške. Pridružilo se je še šest držav. Tako je osem evropskih šol mesečno izdajalo skupni elektronski časopis s prispevki o dogajanju na šolah in pomembnih dogodkih za posamezno državo. Učenci so bili postavljeni v vlogo novinarjev, reporterjev, fotografov in urednikov. Samostojno so morali opazovati dogajanje na šoli in iskati novico, o kateri so pripravili članek. Pri tem jim je bila v veliko oporo tudi šolska spletna stran. Prav tako so morali sami priskrbeti slikovno gradivo za prispevke. Sprotno smo se dogovorili o rokih za dokončanje novinarskega dela. Mesečno smo določili urednika, ki je do izteka roka po elektronski

pošti prejel članke in fotografije, in jih uredil v skupno izdajo. Le-ta je bila nato objavljena v spletni učilnici Twinspace. Koordinatorji smo jo tudi natisnili. Po en izvod smo objavili na oglasnih deskah šole in s tem časopis naredili dostopen tako za vse prisotne v našem šolskem prostoru kakor tudi za obiskovalce. Učenci pa so imeli na razpolago še dodatno tiskano verzijo v učilnici angleščine.

V dnevih, ko pripravljam ta članek, je zaživel nov projekt, *United through music*. Nekatere izmed partnerjev sem imela možnost spoznati v živo na delavnici za stalno strokovno izpopolnjevanje na Krfu v Grčiji, ki sem se je udeležila v okviru eTwinning izobraževanj na začetku oktobra letos. Več o tovrstnih možnostih v posebnem poglavju tega članka.

Sl. 1: Pred letališčem na poti v London, marec 2013.

MEDNARODNA SODELOVANJA Z IZMENJAVO DELEŽNIKOV

Omenila sem že, da sem znotraj svojega prvega eTwinning projekta pristopila k skupini za prijavo mednarodnega projekta Comenius. To je bil evropski podprogram vseživljenjskega učenja, pri nas koordiniran s strani CMEPIUS-a (Centra RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja). V letošnjem kolesarskem letu je stekel nov program Erasmus+, ki podpira aktivnosti na področju izobraževanja, usposabljanja, mladih in športa v vseh sektorjih vseživljenjskega učenja (šolsko izobraževanje, visoko šolstvo, nadaljnje izobraževanje, aktivnosti mladih itd.). Opis večšolskega partnerstva, ki sledi, je torej potekal po programih, ki so se iztekli z vlogami v letu 2013.

Tudi pri tem projektu, za katerega je šola prejela evropska sredstva za izvedbo mobilnosti/izmenjav učencev in osebja, smo uporabljali spletna orodja, ki jih nudi eTwinning portal. Glavna koordinatorica je bila londonska učiteljica, na svoji šoli zaposlena kot projektna menedžerka. Dvoletni projekt, *Fiestas, festivals and friendship*, ki smo ga začeli pripravljati, je bil zanjo že šesti Comenius projekt zapored. Bila je odlična koordinatorica, od katere sem se veliko naučila. Navduševala je predvsem z značilnim angleškim prijemljivim pristopom in videnjem interakcije deležnikov učnega procesa, brez težnje k teoretiziranju. Začetni napotki so nam bili z njene strani dani po elektronski pošti. Tako smo decembra 2011 na daljavo uredili predstavitveni del prijavnega obrazca z izpolnjevanjem podatkov o šolskem koordinatorskem vodstvu šole ter opisom šole in

kraja/mesta vseh šestih potencialnih partnerjev (šole iz Londona, Madrida, Ankare, poljskega Rybnika, romunske šole – ki je pozneje izpadla – in naše šole). Januarja 2012 pa smo se dobili na tridnevnem pripravljalnem sestanku na londonski šoli. Na tem srečanju smo dodelali programski del prijavnega obrazca, s katerim smo opredelili konkretne dejavnosti in cilje, ki jih želimo v projektu realizirati in doseči. Pripraviti smo morali tudi natančen načrt izvedbe mobilnosti (kdo bo obiskal koga, kdaj, koliko udeležencev). Ob tej priložnosti smo si seveda ogledali šolo in tudi prisostvovali pouku. To je bila moja prva tovrstna izkušnja, ki se mi je prijetno vtisnila v spomin. Videno je bilo hkrati vpogled v drug šolski sistem, za katerega smo ob poznejšem obisku z učenci in osebjem šole ugotovili, da nudi mnoge pozitivne zglede in primere dobre prakse za posnemanje.

Sl. 2: Obisk Madrida, maj 2013.

Po pripravljalnem sestanku v januarju 2012 je ostal slab mesec za dokončanje prijavnega obrazca na daljavo in oddajo končne verzije na nacionalno agencijo (CMEPIUS). Sledilo je čakanje in razglasitev odobritve projektov na nacionalni ravni. 4. julija 2012 je naša šola dobila odobritev projekta Comenius v sodelovanju s šolami iz Anglije, Španije, Turčije in Poljske. Romunska šola je bila, žal, na nacionalni ravni zavrnjena. Začetek novega šolskega leta je tako zaznamovalo predvsem pričakovanje novih izkušenj, ki jih bom dobila v tem projektu.

Čakalo pa me je mnogo več dela in raziskovanja, kot sem si v tistem trenutku predstavljala. Dejstvo, da ob vseh rednih službenih obveznostih koordiniraš tako zahteven projekt, je seveda pomenilo tudi žrtvovanje mnogih ur prostega časa, preživetega

za računalnikom, izmenjujoč ničkoli e-pošte z drugimi koordinatori pri projektu in raziskovanja na internetu. Poiskati je bilo treba mnogo odgovorov in rešitev na marsikatero vprašanje s področja sodobne tehnologije. Verjetno sem sodila v povsem povprečno spretno uporabnico sodobne tehnologije v šolstvu, a to znanje ni bilo zadostno za doseg določenih ciljev. Naučiti se je bilo potrebno in preizkusiti veliko novih spretnosti uporabe različnih tehnologij. Ker se to področje nenehno spreminja, se zavedam, da bo tako verjetno tudi še v prihodnje. Organizirati je bilo potrebno dodatna srečanja s starši učencev, vključenih v projekt, in jih seznanjati s potekom. Neizogiben pa je bil tudi prevzem velike odgovornosti za otroke, ki jih za nekaj dni odpelješ v tujino in zanje odgovarjaš štiriindvajset ur na dan. V lastni režiji smo pripravili vsa

bivanja, prevoze, prehrano in ogleda. Določene dneve smo preživeli skupaj z drugimi partnerji v delavnicah na njihovih šolah in ogledih, ki so nam jih pripravili gostitelji. Na kar nekaj doživetij pa smo se odpravili samostojno. Seveda smo bili tudi sami postavljeni v vlogo gostiteljice in to je bil za našo šolo in naš kraj nepozaben dogodek. Kljub naštetim oviram, težavam ali dvomom so se projektne aktivnosti odvijale mirno, po načrtu in s tkanjem vedno tesnejših vezi med udeleženi učitelji in učenci. Trditi si upam, da je naš projekt prerasel v pravo prijateljstvo, kakor je napovedoval njegov naslov. Na izmenjavo smo peljali skupno 31 članov projekta, od tega 22 učencev in 9 strokovnih delavcev, gostili pa smo 43 članov partnerstva, od tega 30 učencev in 13 strokovnih delavcev.

Žal pa tukaj ne morem reči, da nam je bilo prizaneseno z birokracijo. Že sam prijavitni obrazec je zahteval ogromno pisanja. Takoj po začetku nas je vse odobrene slovenske šole čakalo delovno srečanje v organizaciji Nacionalne agencije. Izvedeli smo veliko koristnih napotkov in usmeritev za to, kako ustrezno izpolnjevati svoje pogodbenne obveznosti. Velik delež birokracije se razumljivo skriva tudi v računovodskih storitvah, saj je potrebno poskrbeti za natančen nadzor nad porabo sredstev med bivanjem v tujini. Obvezno je hranjenje še tako majhnega računa za preprost obrok, kar včasih ni tako preprosto, saj so glede tega navade in praksa izdajanja računov v različnih državah zelo različne. Ker je bil projekt dvoleten, je bilo potrebno ob zaključku prvega leta oddati vmesno poročilo, na koncu pa še zaključno poročilo, ki je zelo obsežno. Rezultate dela pa smo morali poleg eTwinning portala naložiti še na poseben strežnik, *European Shared Treasure*, ki nudi zbor vseh tovrstnih dosežkov in služi kot vir za izboljšanje evropskih pedagoških praks.

DELAVNICE, STROKOVNA IZPOPOLNJEVANJA IN IZOBRAŽEVALNI DOGODKI

Platforma eTwinning ponuja brezplačno možnost sodelovanja v zgoraj omenjenih izobraževalnih dogodkih. Slednji so kratki intenzivni spletni dogodki, ki obravnavajo različne teme. Vodi jih strokovnjak, zahtevajo pa tudi aktivno sodelovanje in razpravljanje med učitelji iz cele Evrope. Podrobnejše vam bom opisala sodelovanje na delavnici strokovnega izpopolnjevanja, ki sem se je udeležila v času od 1. do 5. oktobra 2014 na Krfu v Grčiji. Na letni ravni eTwinning objavi več razpisov za takšna izobraževanja. Sama sem se avgusta prijavila na delavnico *Kultura in umetnost*, saj sem v tekočem šolskem letu načrtovala izvedbo že zgoraj omenjenega projekta *United through music*. Sredi septembra sem prejela odobritev prijave. V sodelovanju s CMEPIUS-om, kjer je za to področje odgovorna Urška Šraj, so stekle potrebne priprave. Center je uredil vse v zvezi s potovanjem, bivanjem in udeležbo na delavnici.

Organizirali so videokonferenco za podporo obema udeleženkama, ki sva odšli na izobraževanje, in bili vedno prijazno na razpolago za dodatna pojasnila. Ravnateljica Jelka Weldt mi je odobrila odsotnost, za kar se ji zahvaljujem, sicer pa šola s tem ni imela nobenih stroškov.

Delavnica se je začela s plenarnim delom, na katerem so se predavanja priznanih evropskih strokovnjakov dotaknila splošne predstavitve eTwinninga in pomena ter vloge umetnosti v družbi. Nadaljevalo se je delo v 10 mednarodno mešanih skupinah, kjer so se ustvarili prvi stiki. Naslednji dan so potekale 3 delavnice (ponovno v mednarodno mešanih skupinah), ki so se zaključile s skupnim predavanjem predstavnic centralne svetovalne službe iz Bruslja. Sledil je ogled mesta Krk, muzeja in tradicionalna večerja. Zadnji dan se je izvedla še zadnja, četrta delavnica, ki ji je sledila predstavitev rezultatov skupinskega dela. Teme delavnic so bile: izdelava videa, psihodramatski pristop k dejavnostim, uporaba glasbe v projektih in poučevanje umetnosti skozi medpredmetne aktivnosti. V odmorih med predavanji in delavnicami je nenehno potekalo spoznavanje in iskanje morebitnih partnerjev za nov projekt. Izmenjali so se elektronski naslovi in že nekaj dni po vrnitvi domov smo tri udeleženke (učiteljica razrednega pouka iz Finske, učiteljica glasbe iz Grčije in jaz) na portalu registrirale svoj nov projekt, h kateremu sta se priključili še šoli iz Turčije in Bolgarije. V projekt želimo vložiti predvsem nova znanja, ki smo jih pridobili na delavnicah. Verjamem, da bo za to dovolj zagona, saj želimo z eTwinningom svojim učencem širiti obzorja in ponuditi najboljše možnosti za uspeh.

ZAKLJUČEK

Svoje pisanje želim zaključiti z mislimi svojih učencev, ki sta lansko leto sodelovala pri projektu *Fiestas, festivals and friendship*. Prosila sem ju, da zapišeta, kaj jima je pomenilo sodelovati v njem in kako mislita, da je doživeto vplivalo nanju.

»Mednarodno sodelovanje se mi zdi zelo poučno, saj spoznaš tuje kulture, jedi, njihov jezik, šege in navade, kako poteka pouk ... V glavnem se mi zdi zelo poučno in hkrati zelo »fajn«. Tim, 9. razred

»V mednarodnem sodelovanju sem pridobila znanje angleščine, izkušnje z delom z učenci iz drugih držav, spoznala sem veliko novih prijateljev, pridobila sem veliko znanja o drugih državah ter o njihovi in naši kulturi.« Nina, 8. razred
Upam, da bodo tovrstni mednarodni projekti še vnaprej bogatili znanje, širili obzorja in odpirali nove poti čim širšemu krogu udeleženih v evropskih šolskih sistemih, ter da skupna evropska politika ne bo pozabila na dodano vrednost, ki se skriva v njih.

Viri:

VIR 1: Evropska skupnost šol. Dostopno na <http://www.etwinning.net/sl/pub/index.htm>.

VIR 2: Center RS za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja. Dostopno na <http://www.cmepius.si/programi/erasmus>.

Sl. 4: Obisk Istanbula, maj 2014.

Sl. 5: Delo v mednarodno mešani skupini.